

Dno: AHT/ 90/2018

52 § LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE
LUKIOLAIKSI JA LAIKSI YLIOPPILASTUTKINNON JÄRJESTÄMISESTÄ
ANNETUN LAIN MUUTTAMISEKSI

”Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoanne 24.1.2018 päiväystä luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta. Luonnos on lausuntopyynnön liitteenä. Säädosluonnokset on käännetty myös ruotsiksi.

Hallitus päätti puolivälitarkastelunsa yhteydessä 25.4.2017 käynnistää lukiokoulutuksen uudistuksen. Uudistuksen tavoitteena on hallituksen päivitetyn toimintasuunnitelman mukaan lisätä lukiokoulutuksen vetovoimaa yleissivistävänä, korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona, vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle. Yksilöllisemmät ja joustavammat opintopolut, niiden vaatima ohjaus ja tuki, oppiainerajat ylittävät opinnot ja korkeakoulu yhteistyö ovat keskeisiä keinoja tavoitteen saavuttamiseksi.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi lukiolaki. Laki ja sen nojalla annettava valtioneuvoston asetus korvaisivat voimassa olevan lukiolain ja -asetuksen (629/1998 ja 810/1998). Lisäksi muutettaisiin ylioppilastutkinnon järjestämisestä annettua lakia. Ehdotetut lait tulisivat voimaan 1.8.2019.

Lausunto pyydetään toimittamaan sähköisesti **viimeistään 7.3.2018** osoitteeseen kirjaamo@minedu.fi sekä lisäksi Word-muodossa osoitteeseen lukiouudistus@minedu.fi.

Ministeriö pyytää lausunnon antajaa liittämään lausunnon päätteeksi tiivistelmän (enintään yksi A4-sivu) otsikolla ”Lausunnon keskeinen sisältö”. Tiivistelmät otetaan lausunnoista tehtävään lausuntoyhteenvedoon, joka julkistetaan opetus- ja kulttuuriministeriön internetsivuilla.”

Lukion ja yläkoulun rehtori Markku Juhola on antanut asiasta seuraavan esityksen lausunnoksi:

”Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta.

Hallitus päätti puolivälitarkastelunsa yhteydessä 25.4.2017 käynnistää lukiokoulutuksen uudistuksen. Uudistuksen tavoitteena on lisätä lukiokoulutuksen vetovoimaa yleissivistävänä, korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona, vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle. Yksilöllisemmät ja joustavammat opintopolut, niiden vaatima ohjaus ja tuki, oppiainerajat ylittävät opinnot ja korkeakoulu yhteistyö ovat keskeisiä keinoja tavoitteen saavuttamiseksi. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi

lukiolaki. Laki ja sen nojalla annettava valtioneuvoston asetus korvaisivat voimassa olevan lukiolain ja asetuksen (629/1998 ja 810/1998). Lisäksi muutettaisiin ylioppilastutkinnon järjestämisestä annettua lakia. Ehdotetut lait tulisivat voimaan 1.8.2019.

Esitykseen sisältyy useita ehdotuksia, jotka laajentaisivat lukiokoulutuksen järjestäjien koulutuksen järjestämistä koskevia velvoitteita ja aiheuttaisivat lukiokoulutuksen järjestäjille uusia kustannuksia. Uusissa ja laajentuvissa valtiosuustehtävissä valtiosuus on 100 prosenttia uusien ja laajentuvien tehtävien laskennallisista kustannuksista ellei valtiosuustehtäviin tehdä vastaavan suuruisia vähennyksiä. Lisäkustannukset korvattaisiin kunnille pienentämällä kunnan omarahoitusosuutta lukiokoulutuksen käyttökustannuksista. Lisäksi yksikköhintoja tulisi siirtymävaiheessa korottaa, koska lukion yksikköhinnat opiskelijaa kohden lasketaan vuosittain kaikille koulutuksen järjestäjille lukiokoulutuksesta yksikköhintojen määräämistä edeltänyttä vuotta edeltäneenä vuonna aiheutuneiden valtakunnallisten kokonaiskustannusten perusteella.

Lakiesitys on kokonaisuudessaan kannatettava. Lakiesityksen tuomat velvoitteet eivät kuitenkaan saa tuoda lisäkustannuksia koulutuksen järjestäjälle.

Toivomme lainvalmistelussa kiinnitettävän huomiota seuraaviin kohtiin.

§8 Voimassa olevan lukiolain 5 §:n 1 momenttiin nähden yhteistyövelvoitteesta poistettaisiin alueellisuuskriteeri, eikä säännöksessä muutenkaan määriteltäisi tarkemmin niiden koulutuksen järjestäjien, korkeakoulujen tai työ- ja elinkeinoelämän toimijoiden piiriä, joiden kanssa lukiokoulutuksen järjestäjän olisi oltava yhteistyössä. Tarkoituksena on, että yhteistyön tarkemmat muodot ja yksittäisen koulutuksen järjestäjän yhteistyötahojen määrittely pohjautuisivat aina paikallisiin tarpeisiin ja olosuhteisiin. Koulutuksen järjestäjien välinen yhteistyö voisi pitää sisällään esimerkiksi koulutuksen järjestäjän opetustarjonnan avaamista muiden koulutuksen järjestäjien opiskelijoille tai tila- ja henkilöstöresurssien yhteistä hyödyntämistä.

Uusi lakiesitys mahdollistaa laajemman alueesta riippumattoman yhteistoiminnan ja antaa joustavimmat mahdollisuudet yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa.

§10 Opiskelijalla olisi kuitenkin oikeus suorittaa oppimäärä tätä pidemmässä ajassa sen mukaan kuin lain 23 §:ssä säädetäisiin. Oppimäärän voisi edelleen suorittaa myös tavoitteellista suorittamisaikaa lyhyemmässä ajassa.

Lakiesityksen mahdollistama opiskeluajan pidennys tavoitteellisesta kolmen vuoden ajasta on tärkeä, koska näin voidaan huomioida erilaiset oppijat. Opiskeluajan pidennys tulisi huomioida myös lukion rahoituslaissa.

§10 Tarkoituksena on, että opintojaksot kestäisivät nuorille tarkoitettussa koulutuksessa keskimäärin 14 tuntia 15 minuuttia opintopistettä kohden ja

aikuisille tarkoitettussa koulutuksessa keskimäärin 9 tuntia opintopistettä kohden, mikä käytännössä vastaisi voimassa olevan lukioase-

Lakia voisi täsmentää niin että 14 tuntia 15 min. tarkoittaa annettavan opetuksen määrää opintopistettä kohden. Tämä ei sisällä opetuksen välissä pidettäviä taukoja.

§11 Laissa ei säädettäisi siitä, minkä laajuisina opintojaksoina opetusta annetaan. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa myös tätä koskevia säännöksiä. Ehdotettu asetuksenantovaltuus mahdollistaisi useita erilaisia tapoja säätää opintojen rakenteesta ja laajuuksista ja jättäisi valtioneuvostolle laajan harkintavallan sen antaessa näitä koskevia säännöksiä. Valtioneuvoston asetuksella annettavat säännökset määrittäisivät tosiasiallisesti myös koulutuksen järjestäjälle jäävän päätösvallan alaa. Asetuksella on tarkoitus säätää, että pakollisten opintojen osalta koulutuksen järjestäjä päättää opintojaksoiden muodostamisesta. Opiskelijoiden valinnanvapauden turvaamiseksi valtakunnallisten syventävien opintojen osalta säädettäisiin sen sijaan, että näitä opintoja tulee tarjota opiskelijoiden valittavaksi kahden opintopisteen laajuisina opintojaksoina. Tämä ei estäisi valtakunnallisten syventävien opintojen järjestämistä myös laajempina opintojaksoina, mutta opiskelijoilla olisi oltava mahdollisuus suorittaa opintoja nykyistä kurssia vastaavina kokonaisuuksina. Opiskelijalle olisi siis tällaisessa tilanteessa tarjottava mahdollisuus suorittaa vain osa laajemmasta opintojaksosta.

Toivotaan että asetuksessa säädettäisiin, että pakolliset opinnot toteutettaisiin samalla periaatteella kuin valtakunnalliset syventävät opinnot. Tämä selkeyttää lukioiden toimintaa osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa esimerkiksi opiskelijan siirtyessä oppilaitoksesta toiseen.

§13 Momentissa säädettäisiin lisäksi, että osa opinnoista olisi järjestettävä yhteistyössä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa. Laissa ei säänneltäisi tarkemmin yhteistyön toteuttamista. Koulutuksen järjestäjä sopisi yhdessä kyseisten korkeakoulujen kanssa yhteistyön tarkemmista muodoista. Koulutuksen järjestäjä ja korkeakoulu voisivat sopia esimerkiksi lukion opiskelijoiden oikeudesta osallistua korkeakoulun järjestämille kursseille tai verkko-opetuksen tarjoamisesta lukioon. Opetus olisi lisäksi järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamistaan sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan. Säännös korostaisi näiden taitojen keskeistä merkitystä osana lukiokoulutuksen tuottamaa osaamista ja ohjaisi lukioita ottamaan ne huomioon toiminnassaan.

Lain kohtaan toivotaan tarkennusta mitä yhteistyöllä käytännössä tarkoitetaan: mitä opintoja on järjestettävä (pakolliset, syventävät, soveltavat, osa opintojaksosta). Yhteistyövelvoite ei saisi aiheuttaa opetuksenjärjestäjälle lisäkustannuksia.”

Päätösesitys (kja):

Kaupunginhallitus päättää antaa lukiolaista lausuntonaan rehtori Markku Juholan antaman lausunnon.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa:
Ähtärissä 22.2.2018

Jutta-Kaisa Mikkola
keskusarkistonhoitaja
(koneellisesti allekirjoitettu)

Ähtärin kaupunki
Ostolantie 17
63700 Ähtäri
kirjaamo@ehtari.fi

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Ähtärin Kaupunginhallitus on 19.2.2018 pidetyssä kokouksessa tehnyt oheisen päätöksen. Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat:

- yksinomaan valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §), pykälä 52.
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (KvesL 26 §), pykälä
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättäminen (EtuostoL 21 §), pykälä